

Huvudman

Norrköpings kommun
norrkoping.kommun@norrkoping.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Sandbyhovsskolan i Norrköpings kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Norrköpings kommun att senast den 2 mars 2026 vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande agerande och anmälan vid kränkande behandling. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Norrköpings kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Norrköpings kommun ska vidta följande åtgärder

Agerande och anmälan vid kränkande behandling

1. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 16 januari 2026 klargöra för all skolpersonal deras befogenheter att vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet samt deras skyldighet att aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer och grupper. Huvudmannen ska dokumentera hur och när informationen har förmedlats. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna

åtgärder. (1 kap. 5 § andra stycket, 2 kap. 34 a § första stycket, 5 kap. 6 § första och andra styckena skollagen samt läroplan [Lgr22] för grundskolan, 2.1 Normer och värden)

2. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 16 januari 2026 klargöra för all skolpersonal skyldigheten att vid kännedom om att en elev kan anses ha blivit utsatt för kränkande behandling göra en anmälan till rektorn. Huvudmannen ska dokumentera hur och när informationen har förmedlats. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 § a första stycket samt 6 kap. 5 och 10 §§ skollagen)
3. Se till att personal som får kännedom om att en elev kan anses ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som gjorts under perioden den 3 december 2025 till den 23 februari 2026. Denna dokumentation samt fem anmälningar om kränkande behandling, om sådana gjorts, ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (6 kap. 10 §§ skollagen)

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se , eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:7101) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2025 inlett en tillsyn av Sandbyhovsskolan i Norrköpings kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Sandbyhovsskolan följer gällande bestämmelser om åtgärdande arbete för att skapa trygghet samt förhindra kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer den 22 och 23 oktober 2025. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Agerande och anmälan vid kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Agerande vid kränkande behandling

I intervjuer med elever, lärare, elevhälsan och rektorn framkommer att det förekommer kränkningar mellan elever på skolan och att elever kränker varandra genom nedsättande ord eller meningar. Av intervju med elever framgår vidare att elever kränker varandra genom nedsättande ord eller meningar kopplat till bland annat elevernas kroppar, förmågor eller betyg.

Av intervju med elever framgår vidare att personal som arbetar på skolan, i de flesta fall, agerar då en elev utsätts för kränkande behandling genom att prata med inblandade elever och vårdnadshavare. Av intervjun framgår även att det finns personal som arbetar på skolan som inte agerar då en elev utsätts för kränkande behandling. Eleverna uppger att personal inte alltid agerar när det sker kränkningar mellan elever som vanligtvis är kompisar och att det finns personal på skolan som, istället för att agera, skrattar när eleverna kränker varandra genom att använda nedsättande ord eller meningar. I intervju med elever framkommer att vikarier agerar i mindre utsträckning än ordinarie lärare när en elev utsätts för kränkande behandling och inte alltid agerar när eleverna kränker varandra.

Av intervju med lärare framgår att de är av uppfattningen att de alltid agerar då en elev utsätts för kränkande behandling. Samtidigt uppger flera lärare att grova verbala kränkningar sker dagligen mellan elever och när det sker mellan elever som uppfattas som kompisar är det svårt för personal på skolan att bedöma om det är en kränkning eller inte vilket påverkar huruvida personal på skolan agerar eller ej.

Av intervjun framgår vidare att flera lärare är av uppfattningen att alla vikarier inte agerar då en elev utsätts för kränkande behandling.

Av intervju med rektorn på skolenheten framgår att all personal på skolan inte agerar då en elev utsätts för kränkande behandling. Rektorn uppger att större delen av personalen på skolan agerar då en elev utsätts för kränkande behandling men att hen vet att det även finns personal på skolan som varken agerar då en elev utsätts för kränkande behandling eller anmäler kränkningen till rektorn. Rektorn uppger att det är ett problem då det innebär att alla kränkningar inte uppmärksammas. I huvudmannens synpunkter på tjänsteanteckningen anges att rektorn i samband med detta även vill förmedla följande. Det är ett problem att

alla kränkningar inte uppmärksammas och det är något som skolenheten arbetar med. Insatser för att komma till rätta med problemet sker på gruppnivå bland annat genom att regelbundet lyfta frågan, gå igenom rutinen med all personal och prata om hur och när en kränkningsanmälan ska göras. Rektor genomför även insatser på individnivå kring att uppmärksamma och agera enligt skolans rutin när kränkningar sker.

Anmälan om kränkande behandling

I intervju med elever framkommer att de är av uppfattningen att i de fall en personal på skolan får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten görs det ibland en kränkningsanmälan men inte alltid. På frågan om alla kränkningar anmäls till rektorn svarar samtliga elever att det beror på hur grov kränkning det är, eleverna berättar att om de använder nedsättande ord eller meningar mot varandra är deras uppfattning att det inte alltid anmäls.

I intervju med lärare framkommer att den hårda jargongen med nedsättande ord och meningar mellan elever som vanligtvis är kompisar och som innebär att elever kränker varandra inte alltid anmäls. Ett par lärare uppger att de inte anmäler alla kränkningar till rektorn dels på grund av att de inte hinner, dels eftersom de då inte skulle göra något annat än att registrera kränkningsanmälningar. Av intervjun framgår vidare att flera lärare anmäler kränkningar till rektorn när det sker utanför "kompisjargongen".

Av intervju med lärare framgår vidare att ett par lärare gör en avvägning för sin egen arbetsbelastnings skull för att hinna med övriga arbetsuppgifter och att detta innebär att alla kränkningar inte anmäls. Vidare framgår att ett par lärare, istället för att anmäla en kränkning till rektorn, väljer det tillvägagångssätt som de anser har störst effekt för de inblandade eleverna och att det innebär att läraren pratar med inblandade elever och kontakter vårdnadshavare istället för att göra en anmälan till rektorn.

Av intervju med elevhälsan framgår att personal på skolan inte hinner göra anmälningar om kränkande behandling till rektorn för alla kränkningar som de får kännedom om. Elevhälsan uppger att det är svårt att uppfatta alla kränkningar eftersom eleverna har en jargong som innebär att de använder ord och meningar som kan uppfattas som kränkande i dialogen med varandra. Elevhälsan uppger att de försöker göra anmälningar om kränkande behandling trots att eleverna är kompisar men att all personal inte alltid gör det. Elevhälsan berättar att kränkningar som sker systematiskt mellan elever eller från vissa elever anmäls oftare än kränkningar som sker mellan elever någon enstaka gång.

I intervju med rektorn framkommer att alla kränkningar inte anmäls till rektorn och att detta beror på att lärare på skolan har en pressad arbetssituation som innebär att lärare prioriterar vilka kränkningar som de anmäler till rektorn och att detta medför att alla kränkningar inte anmäls till rektorn. Vidare framgår att rektorn är av

uppfattningen att kränkningar inte anmäls till rektorn när kränkningar sker mellan elever som vanligtvis är kompisar.

Rektorn uppger i intervju att alla anmälningar, utredningar och åtgärder dokumenteras genom skolans digitala system och att huvudmannen genom det digitala systemet även får kännedom om detta.

Rättslig reglering

Agerande vid kränkande behandling

Av skollagen framgår att var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. (1 kap. 5 § andra stycket skollagen)

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt skollagen har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet. (2 kap. 34 a § första stycket skollagen)

Av skollagen framgår bland annat att personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. En sådan åtgärd får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. (5 kap. 6 § första och andra styckena skollagen)

Av skollagen framgår vidare att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i 6 kapitlet, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget. (6 kap. 5 § skollagen)

Enligt läroplanen för bland annat grundskolan ska alla som arbetar i skolan aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer och grupper. (Lgr 22, avsnitt 2.1)

Anmälan om kränkande behandling

Av skollagen framgår att en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Agerande vid kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete med att agera mot kränkande behandling. Tillsynen visar att skolpersonal inte alltid agerar när de får kännedom om att en elev kan ha utsatts för kränkande behandling. Lärare uppger visserligen i intervju att de, i de flesta fall, agerar vid kränkande behandling av elever men både elever, lärare och rektor beskriver att det finns personal som inte agerar i dessa situationer.

Anmälan om kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete med att anmäla till rektorn vid uppgifter om att elever utsatts för kränkande behandling. Utredningen visar att skolpersonal inte alltid anmäler till rektorn när de får kännedom om att en elev kan ha utsatts för kränkande behandling. I intervjuer beskrivs att detta till exempel beror på att skolpersonal gör en prioritering för vilka kränkningar de anmäler till rektorn utifrån rådande arbetsbelastning.

Av utredningen har inte framkommit annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav vad gäller att anmälan ska ske till huvudmannen.

Sammanfattande bedömning

Med anledning av ovanstående bedömer Skolinspektionen sammanfattningsvis att det finns brister i skolenhetens åtgärdande arbete för att skapa trygghet och förhindra kränkande behandling. Att det finns fungerande arbetssätt som samtlig skolpersonal förhåller sig till gällande att agera och anmäla vid uppgifter om kränkande behandling är en viktig del i det åtgärdande arbetet för att skapa trygghet på skolan.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen). Norrköpings kommuns verksamhet vid Sandbyhovsskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller agerande och anmälan vid kränkande behandling. Det finns därför skäl att förelägga Norrköpings kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Utredning vid uppgifter om kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med lärare, elevhälsan och rektor framkommer att huvudmannen, för varje anmälan om kränkande behandling som huvudmannen mottar, utreder omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidtar de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Av intervjuerna framgår vidare att utredningar alltid startar för varje

enskild anmälan om kränkande behandling och att åtgärder alltid sätts in beroende på vad som skett.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmälan till socialnämnden

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framkommer att skolan gör anmälan till socialnämnden om rektorn eller personalen får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att bestämmelser om skyldighet att anmäla till socialnämnden att ett barn kan behöva nämndens skydd finns i 19 kap. 1 § socialtjänstlagen (2025:400). (29 kap. 13 § skollagen)

Av socialtjänstlagen framgår att myndigheter vars verksamhet berör barn och unga och anställda hos sådana myndigheter är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa. (19 kap. 1 § socialtjänstlagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Kajsa Holmqvist Risto

Beslutsfattare
Signerat av: Kajsa Holmqvist Risto

X Malin Lindberg

Föredragande
Signerat av: Malin Lindberg

